

Van de natuurbeschermingscommissie

Peter Boer (Vogelwerkgroep Noordhollands Noorderkwartier)

Het meerkoetenvraagstuk

Het bestuur van de Vogelwerkgroep Noordhollands Noorderkwartier besloot begin 1971 een commissie in het leven te roepen om te bestuderen in hoeverre Meerkoeten schade aanrichten in land- en tuinbouw en of het noodzakelijk is dat men doorgaat met het afschieten van deze vogels.

De eerste taak was alles te weten te komen wat over de Meerkoet bekend was. Hiertoe werden 281 boeken en artikelen geraadpleegd. Ook gegevens over gedrag, rui, nestplaatskeuze, trek, zomer- en winterverspreiding en jachtdruk, om maar enkele facetten te noemen, moesten worden verzameld. Het vormde de achtergrondinformatie die nodig was om het antwoord op de eerder gestelde vragen te kunnen vaststellen. Bovendien stelden 243 personen en instellingen gegevens ter beschikking of verleenden zij adviezen. In april 1974 kwam het boek 'De Meerkoet' uit, het resultaat van drie jaar hard werken (zie Natura juli/aug. '74, pag. 117).

Beperken we ons tot dat gedeelte van de konklusies die betrekking hebben op jacht en schade, dan moeten we noemen:

1. Meerkoetenvraat wordt dikwijls verward met vraat veroorzaakt door duiven, eenden en waterhoen.
2. Meerkoetenvraat leidt in de meeste gevallen niet tot financiële schade.
3. in Nederland wordt bijna alleen op de Meerkoet gejaagd als er sprake is van vraat aan gewassen in land- en tuinbouwgebieden. Het jachttableau kan variëren van tientallen tot duizenden Meerkoeten.
4. er zijn geen bewijzen dat jacht op Meerkoeten ter voorkoming van vraat ooit effect heeft gesorteerd.
5. jacht op Meerkoeten is zinloos omdat de herfst-, winter- en voorjaarspopulatie aan sterke veranderingen onderhevig is. Bovendien zijn de jachtkosten hoger dan de veroorzaakte schade aan het gewas.

Onder andere deze punten leidden tot enkele voorstellen tot wijziging van de huidige wetgeving:

1. de Meerkoet dient weer in de Vogelwet te worden ondergebracht. Het feit, dat de jacht zoals die thans geschiedt toch niet tot achteruitgang in de populatiegrootte heeft geleid, dat de Meerkoet op veel plaatsen daarentegen in aantal toeneemt, zijn verspreidingsgebied nog steeds uitbreidt en dat er 'toch voldoende zijn', zijn geen redenen om de Meerkoet als jachtvogel te handhaven. Tenslotte vallen mussen, spreeuwen en meeuwen ook niet onder de jachtwet.
2. er dienen beperkingen te worden gesteld aan het aantal jagers die in groepsverband opereren, ter voorkoming van zinloze slachtpartijen (op 27 februari 1971 b.v. werden 12.000 schoten gelost).

Nu is nog de vraag of deze voorstellen serieus worden genomen. Voorlopig ziet dat er niet naar uit. De Minister van Landbouw heeft het boek naast zich neergelegd met de mededeling dat jacht op Meerkoeten ter bestrijding of ter voorkoming van schade zinvol en succesvol kan zijn en hij geen redenen zag om de Meerkoet onder de bescherming van de Vogelwet te brengen. De Minister passeerde hierbij doodleuk de Minister van C.R.M. die de Jachtraad naar aanleiding van onze publikatie heeft geadviseerd, de Meerkoet weer in de Vogelwet op te nemen. Ook liep de Minister vooruit op een vergadering van de Jachtraad die op 29 augustus 1974 gehouden zou worden en waar het Meerkoetenvraagstuk naar aanleiding van onze publikatie ter discussie zou worden gesteld. Overigens verwachten we ook van deze vergadering niet zo erg veel, omdat de Jachtraad voor het merendeel bestaat uit vertegenwoordigers uit de landbouw (6), bosbouw (1), jagers (3), een kooiker en slechts 3 natuurbeschermers (Vogelbescherming, Natuurmonumenten en de Zoogdierenvereniging).

Mogelijk is van jagerszijde enige steun te verwachten, omdat de huidige wetgeving de jager de schuld geeft als een tuinder door wildschade wordt benadeeld. De jager moet het land dus 'schoon' houden. Dit houdt in, dat de wetgever er vanuit gaat dat jacht altijd effect sorteert! Het wordt nodig tijd dat deze nonsens de wereld wordt uitgeholpen.

Adres van de schrijver: